

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

Posl.br. P-5187/2023-22

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Općinski građanski sud u Zagrebu, po sucu toga suda Vanesi Brizić Bahun kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužiteljice Zorke Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374, zastupane po punomoćnici Dubravki Vidović Pehnec, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Pehnec, Vidović Pehnec u Zagrebu, protiv tuženika OTP banka d.d. Split, Ulica Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, zastupanog po punomoćniku Miroslavu Plaščaru, odvjetniku u Odvjetničkom društvu Žurić i Partneri u Zagrebu, radi utvrđenja i isplate, nakon održane javne i glavne rasprave zaključene dana 23. travnja 2026. godine u prisutnosti punomoćnice tužiteljice Dubravke Vidović Pehnec, odvjetnice, te zamjenice punomoćnika tuženika Dore Dabac, odvjetničke vježbenice, dana 27. svibnja 2026. godine

p r e s u d i o j e

I. Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice koji glasi:

"I. Utvrđuje se da je Ugovor o kreditu br. 57150/06 od 29.11.2006., sklopljen dana 29.11.2006., između tužiteljice Zorke Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374, i tuženika OTP banka d.d. Split, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, ništetan, te bez pravnog učinka.

II. Nalaže se tuženiku OTP banka Hrvatska d.d., Split, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, isplatiti tužiteljici Zorki Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374, iznos od 2.221,43 eura/16.737,36 kuna, uvećano za iznose zakonske zatezne kamate, na svaki pojedinačni iznos i to:

- na iznos od 285,89 eura od 01.12.2006. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.01.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 12.02.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 12.03.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.04.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.05.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 11.06.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.07.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.08.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.09.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.10.2007. pa do isplate,

- na iznos od 228,31 eura od 12.11.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.12.2007. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.01.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 11.02.2009. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.03.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.04.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 12.05.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.06.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.07.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.08.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.09.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.10.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.11.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.12.2008. pa do isplate,
- na iznos od 228,31 eura od 10.01.2009. pa do isplate,
- na iznos od 252,17 eura od 12.02.2009. pa do isplate,
- na iznos od 258,81 eura od 09.03.2009. pa do isplate,
- na iznos od 246,60 eura od 20.04.2009. pa do isplate,
- na iznos od 245,54 eura od 13.05.2009. pa do isplate,
- na iznos od 245,01 eura od 17.06.2009. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.02.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.03.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.04.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.05.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 16.06.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 16.07.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 16.08.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 16.09.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.10.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.11.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.12.2010. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.01.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 17.02.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 16.03.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.04.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 13.05.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.06.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.07.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 16.08.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.09.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.10.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.11.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.12.2011. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 13.01.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.02.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.03.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 13.04.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.05.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.06.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 13.07.2012. pa do isplate,

- na iznos od 248,52 eura od 14.08.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.09.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.10.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.11.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.12.2012. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 15.01.2013. pa do isplate,
- na iznos od 248,52 eura od 14.02.2013. pa do isplate,
- na iznos od 93,26 eura od 20.03.2013. pa do isplate,

s tim da se kamate imaju obračunavati od dospijeca svakog naprijed navedenog iznosa po stopi koja je do 31. prosinca 2007. propisan čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate, a od 1. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. po stopi propisanoj čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, odnosno po eskontnoj stopi HNB-a koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu, uvećanoj za pet postotnih poena, a od 01. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, koju kamatnu stopu utvrđuje HNB prema čl. 29. st. 2. i 8. ZOO-a, a od 1. siječnja 2023. pa do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za pet postotnih poena, sve u roku od 15 dana.

III. Nalaže se tuženiku OTP banka Hrvatska d.d., Split, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, nadoknaditi tužiteljici Zorki Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374, parnične troškove, s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, tekućom od dana donošenja presude pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za pet postotnih poena, sve u roku od 15 dana."

II. Utvrđuje se da je nepoštena i nišetna, te bez pravnog učinka, odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi u članku 4. i 9. Ugovora o kreditu br. 57150/06 od 29.11.2006., sklopljenom između tužiteljice Zorke Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374 i prednika tuženika OTP banka d.d. Split, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, a kojom je ugovoreno da se ista mijenja temeljem Odluke o visini kamatnih stopa ili drugim aktom Kreditora.

III. Utvrđuje se da je nišetna i bez pravnog učinka odredba o valutnoj klauzuli CHF u Ugovoru o kreditu br. 57150/06 od 29.11.2006., sklopljenom između tužiteljice Zorke Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374 i prednika tuženika OTP banka d.d. Split, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, kojom je ugovoreno da se kredit isplaćuje u iznosu kunske protuvrijednosti CHF obračunato prema kupovnom tečaju tuženika na dan isplate, a otplaćuje prema u iznosu kunske protuvrijednosti CHF obračunato prema prodajnom tečaju tuženika na dan otplate.

IV. Utvrđuje se da je nepoštena i nišetna, te bez pravnog učinka, odredba o tzv. ulaznoj naknadi u članku 5. Ugovora o kreditu br. 57150/06 od 29.11.2006.,

V. Nalaže se tuženiku OTP banka Hrvatska d.d., Split, Domovinskog rata 61. OIB: 52508873833, isplatiti tužiteljici Zorki Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374, iznos od 4.906,55 EUR s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama, tekućim od dospijeca svakog pojedinog mjesečnog iznosa i to:

- [illegible]

- i to do 31. prosinca 2007. godine prema stopi iz čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate (Narodne novine broj 76/96, 72/02 i 153/04), za razdoblje od 01. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 01. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, za razdoblje od 01. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a za razdoblje od 30. prosinca 2023. godine do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 01. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 01. srpnja te godine, sve u roku 15 dana.

VI. Nalaže se tuženiku OTP banka Hrvatska d.d., Split, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, isplatiti tužiteljici Zorki Klačić iz Pojatna, Zaprešić, Ulica Ljudevita Gaja 18a, OIB: 25380874374, iznos od 285,89 EUR s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od 01. prosinca 2006. godine do 31. prosinca 2007. godine prema stopi iz čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate (Narodne novine broj 76/96, 72/02 i 153/04), za razdoblje od 01. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 01. kolovoza 2015. do

31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, za razdoblje od 01. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a za razdoblje od 30. prosinca 2023. godine do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 01. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 01. srpnja te godine, sve u roku 15 dana.

VII. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju trošak parničnog postupka u iznosu od 1.762,50 eur, sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 13. ožujka 2026. godine do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 01. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 01. srpnja te godine, sve u roku 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužiteljica u tužbi navodi da je s prednikom tuženika dana 29. studenog 2006. godine sklopila Ugovor o kreditu prema kojem je tuženik kao kreditor odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunsnoj protuvrijednosti od 23.720,00 CHF obračunato po srednjem tečaju HNB važećem na dan isplate kredita. Tužitelj upućuje na presudu Visokog trgovačkog suda RH br. PŽ-7129/13 u kolektivnom postupku, koji je Savez udruga za zaštitu potrošača Potrošač kao ovlašteni tužitelj vodio protiv osam banaka, između ostalih i ovdje tuženika. Ističe da je u pokrenutom kolektivnom sporu utvrđeno također i da je tuženik u razdoblju od 01. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što je u potrošačkim ugovorima o kreditima koristio nepoštenu ugovornu odredbu na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora nije kao trgovac potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti. Ističe kako su u navedenom ugovoru ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, valutnoj klauzuli te o tzv. ulaznoj naknadi te da takav ugovor ne može opstati jer ne ostaje valjanim ni jedan bitni sastojak. Navodi kako je ugovaranjem predmetnih odredbi stvorena značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice kao korisnika kredita. Stoga predlaže donošenje presude kojom će se utvrditi da je Ugovor o kreditu ništetan te naložiti tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 2.221,43 eur. Ujedno tužitelj postavlja i alternativni zahtjev kojim traži utvrđenje ništetnosti odredbi Ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi, valutnoj klauzuli i tzv. ulaznoj naknadi, uz nalog tuženiku isplatiti tužiteljici iznos od 852,29 eur i 285,89 eur, sa pripadajućim zateznim kamatama i troškovima postupka.

2. Tužitelj je podneskom od 22. travnja 2025. godine naveo kako usklađuje svoj drugi tužbeni zahtjev na način da sud uz utvrđenje ništetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi, valutnoj klauzuli te o tzv. ulaznoj naknadi, naloži tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 4.906,55 eur i iznos od 285,89 eur sa pripadajućim kamatama i troškovima postupka.

3. Tuženik u odgovoru na tužbu osporava tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti. Prvenstveno ističe prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja i prigovor zastare. Navodi kako tužitelj nije dokazao da je potrošač niti da se sredstvima kredita koristio isključivo za potrošačke svrhe. Ujedno navodi kako je ugovorna odredba o valutnoj klauzuli isključena od ispitivanja nepoštenosti iz razloga što je ista odraz zakonske odredbe čl. 22. Zakona o obveznim odnosima. Nadalje, da su tužitelju bile dostupne sve informacije prije, prilikom i za vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu na takav način da je mogao shvatiti ekonomske posljedice ugovaranja kredita u kojem se glavnica kredita veže za valutu švicarski franak.

4. U tijeku postupka izvršen je uvid u Ugovor o kreditu, izračun EKS i otplatni plan, promet po kreditu, provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku Darku Prpiću za Darfin d.o.o. te je proveden dokaz saslušanjem istog vještaka i tužiteljice.

5. Temeljem ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka u skladu s odredbom čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 155/23, dalje: ZPP), sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan.

6. Među strankama nije sporno da je dana 29. studenog 2006. godine sklopljen među strankama Ugovor o kreditu u valuti švicarskog franka te da se radilo o kreditu s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom u skladu s Odlukom tuženika o kamatnim stopama kreditora. Isto tako, nije sporno da je tijekom otplate kredita početno ugovorena kamatna stopa mijenjana u više navrata, o kojim povećanjima je tuženik obavještavao tužitelja, kao i to da je za vrijeme otplate kredita tečaj CHF rastao.

7. Sporno je da li su ove promjene bile u skladu sa odredbama zakona koji su uređivali pitanje zaštite potrošača, odnosno potrošačkog kreditiranja te da li su kao takve bile u skladu sa općim uredbama i načelima obveznog prava koje se tiče zasnivanja ovakve vrste obveza, odnosno posljedično tome, da li se radi o ništavim odredbama, te da li tužitelj osnovano ima pravo zahtijevati isplatu navedenih novčanih iznosa koje je tuženik od njega naplatio temeljem ništetnih odredbi po pravilima o stjecanju bez osnove prema čl. 1111. i čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23, dalje: ZOO).

8. U odnosu na nepoštene ugovorne odredbe o promjenjivoj stopi redovne kamate i valutne klauzule vođen je sudski postupak zaštite kolektivnih interesa potrošača pred Trgovačkim sudom u Zagrebu koji je 4. srpnja 2013. godine donio presudu poslovni broj P-1401/2012 kojom je utvrđeno da je tuženik (kao jedna od banaka) u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. godine povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene odredbe na način da je ugovorena valutna klauzula uz koju je vezana glavnica švicarski franak, te u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. godine povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima,

ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju/ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze u ugovorima o kreditima promjenljiva u skladu s jednostranom odlukom tuženika i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tuženik, kao trgovac, i korisnici kreditnih usluga, kao potrošači, nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnne parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluku tuženika o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača, pa je time tuženik postupio suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/03) u razdoblju do 6. kolovoza 2007. i to člancima 81., 82. i 90., a od 7. kolovoza 2007. pa nadalje protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09) i to člancima 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

9. Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu u dijelu povrede kolektivnih interesa i prava potrošača za ugovorenu redovnu kamatnu stopu koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditima promjenljiva potvrđena je presudom Visokog trgovačkog suda Republike poslovni broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. godine Vrhovni sud Republike Hrvatske je 9. travnja 2015. godine donio presudu poslovni broj Revt-249/14-2 kojom je odbijena, između ostalog, i revizija tuženika protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

10. Nadalje, u pogledu povrede kolektivnih interesa i prava potrošača vezano za ugovorenu valutu uz koju je vezana glavnica švicarski franak (valutna klauzula):

- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je presudom poslovni broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. godine preinačio prvostupanjsku presudu i odbio ovaj dio tužbenog zahtjeva,

- Vrhovni sud Republike Hrvatske je presudom i rješenjem poslovni broj Revt-249/14-2 od 09. travnja 2015. godine potvrdio presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske o odbijanju ovog dijela tužbenog zahtjeva,

- Ustavni sud Republike Hrvatske je odlukom broj U-III-2521/2015, U-III-2536/2015, U-III-2547/2015, U-III-2565/2015, U-III-2603/2015, U-III-2604/2015 i U-III-2605/2015 od 13. prosinca 2016. godine ukinuo presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojom je odbijen zahtjev upravljen na utvrđenje da su povrijeđeni kolektivni interesi i prava potrošača u odnosu na ugovorenu valutu,

- Vrhovni sud Republike Hrvatske je rješenjem poslovni broj Revt-575/16-5 od 3. listopada 2017. ukinuo presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. u dijelu povrede kolektivnih interesa i prava potrošača za ugovorenu valutu,

- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je 14. lipnja 2018. godine donio presudu poslovni broj PŽ-6632/17 kojom je odbijena, između ostalog, i žalba ovdje tuženika protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. godine,

- Vrhovni sud Republike Hrvatske je odlukom poslovni broj Rev-2221/2018-11 od 3. rujna 2019. godine potvrdio presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/17 kojom je utvrđena povreda kolektivnih interesa i prava potrošača u odnosu na ugovorenu valutu uz koju je vezana glavnica CHF.

11. Prema odredbi čl. 502.c. Zakona o parničnom postupku, fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502a. st. 1.

navedenog Zakona da su određenim postupanjem, uključujući propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. Riječ je u konkretnom slučaju dakle o specifičnom proširenju subjektivnih granica pravomoćnosti presuda kojima se prihvaćaju zahtjevi za zaštitu kolektivnih interesa i prava i to samo u slučaju ako pojedini zahtjevi za zaštitu budu prihvaćeni.

12. Nadalje, i prema odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. navedenog Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. navedenog Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. Kako se u konkretnom slučaju tužitelj dakle poziva upravo na pravno utvrđenje iz rečene presude kojom je utvrđeno da je tuženik povrijedio prava tužitelja kao potrošača i ujedno korisnika kredita, a u kojima je koristio ništetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovarao promjenjivost kamatne stope, a da nije tužitelja u cijelosti informirao o parametrima bitnim za donošenje takve odluke o promjeni kamatne stope, te takve odredbe ugovora utvrđuje ništetnim, to je nepotrebno posebno analizirati tvrdnje tuženika o razlozima promjene kamatne stope, odnosno o kriterijima i parametrima koji su utjecali na takvu promjenu, uz okolnost da je Trgovački sud u Zagrebu u navedenoj odluci takve odredbe ugovora, odnosno takvu praksu u ugovorima o kreditu, pravomoćno već utvrdio ništetnim.

13. Prema odredbi čl. 3. Zakona o zaštiti potrošača potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. Iz samog Ugovora o kreditu jasno da je isti zaključio tužitelj kao fizička osoba i nema nigdje podatka o tome da bi kredit bio namijenjen bilo kakvoj poduzetničkoj djelatnosti, te je stoga utvrđen njegov status potrošača. Navedeno proizlazi i iz iskaza tužitelja.

14. Iz iskaza tužiteljice, koji je sud prihvatio kao životan i uvjerljiv, utvrđeno je da joj je predmetni kredit bio potreban za zatvaranje svojih ranijih kreditnih obveza, kao i za popravak zubi. Stoga je otišla u banku i u razgovoru sa referentom joj je bio ponuđen kredit u CHF. Rečeno je da se radi o najpovoljnijem kreditu pa nije niti tražila kredit u nekoj drugoj valuti. Nisu je ništa upozorili vezano uz valutnu klauzulu, a niti uz promjenjivu kamatnu stopu, kao ni naknadu za obradu kredita niti joj je nešto posebno u odnosu na navedene odredbe pojašnjavano. Nije pokušala izmijeniti bilo koju odredbu kredita. Kredit je redovno otplaćivala dok je bila u radnom odnosu, međutim, nakon odlaska u mirovinu i povećanja rata više nije mogla otplaćivati kredit te je u konačnici banka potraživanja prema njoj prodala Eos Matrixu. U vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu radila je u Fini i nije imala obrt niti trgovačko društvo. Dobila je obavijest da je kredit prodan, a i nadalje ga otplaćuje, s time da ima zaštićeni račun, jer je u tijeku provođenje ovrhe.

15. Međutim, tužitelj tužbenim zahtjevom prvenstveno traži utvrđenje da je Ugovor o kreditu ništetan u cijelosti te zahtijeva isplatu kao restitucijski zahtjev po toj osnovi, kao i vraćanje sredstava osiguranja. Međutim, tužbeni zahtjev tužitelja koji se odnosi na utvrđenje da bi Ugovor o kreditu bio ništetan u cijelosti, je neosnovan, te je stoga neosnovan i zahtjev za isplatu koji je postavljen kao restitucijski zahtjev po toj osnovi.

16. Naime, eventualna ništetnost odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, ne dovode do ništetnosti cijelog ugovora, jer ugovor može opstati bez njihovog izuzimanja u primjeni, s obzirom da sadrži sve bitne elemente nužne za

njegovu opstojnost i pravnu valjanost, dok nepoštene odredbe u cijelosti ne obvezuju potrošača i to od trenutka sklapanja ugovora na temelju samog Zakona, a potrošač se dovodi u položaj koji je imao pri sklapanju ugovora kao da nije bilo nepoštene odredbe, imajući u vidu da je cilj zaštite koja se pruža, uspostaviti pravičnu ravnotežu između prava i obveza stranaka, te održati ugovor na snazi, a potrošaču omogućiti naknadu svih iznosa koje je platio trgovcu na temelju nepoštenih odredbi.

17. Prema odredbi čl. 1065. ZOO/91 i čl. 1021. ZOO/05 bitni sastojci ugovora o kreditu su obveza davanja određenog novčanog iznosa i obveza vraćanja iskorištenog iznosa novca uz obvezu plaćanja ugovorenih kamata, u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom. Eventualna ništetnost odredaba u dijelu u kojem je ugovorena zaštitna klauzula i način na koji se mijenja kamatna stopa, s obzirom da to nisu bitni elementi ugovora o kreditu i ugovor može opstati bez njih, ne povlači ni ništetnost cjelovitih odredaba o glavnom predmetu i cijeni, a još manje ništetnost cijelog ugovora.

18. Stoga je valjalo tako postavljeni glavni zahtjev tužitelja odbiti i odlučiti kao u izreci pod točkom I.

19. Kako je u postupku kolektivne zaštite potrošača utvrđeno da prilikom sklapanja potrošačkih ugovora stranke nisu pojedinačno pregovarale o pojedinim odredbama ugovora, a što proizlazi iz navoda tužitelja iznesenih tijekom postupka, činjenica da su mu zaposlenici objasnili plasiranje ugovora, ne bi utjecalo na ocjenu da se radi o ništetnim ugovornim odredbama o promjeni tečaja za valutu CHF, jer o tome stranke nisu međusobno pregovarale niti je tuženik dokazao da je tužitelj bio odgovarajuće informiran o svim posljedicama, a navedeno uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja te dovodi do toga, da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika, a dužnik svaku promjenu ne može predvidjeti niti provjeriti.

20. Pozivanje tuženika na odredbe svojih Općih akata nije osnovano, jer takvi akti tužene kao kreditora kojima ona definira povećanje kamatne stope i način obračuna kamate, kao stručni akti možda i jesu razumljivi osobama s ekonomskim obrazovanjem i znanjima ali nedvojbeno nisu razumljivi prosječnom potrošaču pa tako ni tužitelju. Stoga je tužena kao kreditor, u skladu s osnovnim načelima obveznog prava, bila dužna prilikom sklapanja Ugovora o kreditu, informirati tužitelja na način koji je jasan i razumljiv prosječnom potrošaču koji nema ekonomsku naobrazbu, o smislu i sadržaju odredbi o primjenjivoj kamatnoj stopi te parametrima o kojima ovisi njezina visina u budućem razdoblju vraćanja kredita, što tužena u konkretnom slučaju kako je to nedvojbeno utvrdio sud prvog stupnja, nije učinila.

21. Prema pravnom stavu koji je izražen u presudi Europskog suda od 30. travnja 2014. u predmetu C-26/13 nije dovoljno da je ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi redovne kamate ugovora o kreditu potrošaču samo gramatički razumljiva, već je potrebno da potrošaču budu na jasan način objašnjeni razlozi i pojedinosti načina njene promjene tako da on na temelju razumljivih kriterija može predvidjeti njihove ekonomske posljedice na svoju financijsku situaciju.

22. Valutna klauzula je zaštitna klauzula kojoj je svrha osigurati jednaku vrijednost ispunjenja činidbe i protučinidbe u slučaju inflacije, što znači da osigurava kreditoru da broj novčanih jedinica koje će potrošač plaćati kako će anuiteti dospijevati, bude po svojoj stvarnoj vrijednosti jednaka vrijednosti novčanih jedinica u trenutku isplate kredita potrošaču, a sve to kako bi se ispoštovalo jedno od temeljnih načela ugovornih odnosa – načelo jednake vrijednosti činidaba. Valutna

klausula nije određen iznos novčanih sredstava koje je banka isplatila potrošaču, međutim kao zaštitna klauzula koja se veže na novčani iznos koji je isplaćen neodvojivo je povezana i direktno utječe na visinu mjesečnih anuiteta u kojima se kredit vraća, a kao takva sastavni je dio novčanog iznosa čija visina varira ovisno o tečaju CHF, čime se vrijednost potrošačeve ugovorne obveze izračunava temeljem ugovornog tečaja naspram kune na dan plaćanja svakog pojedinačnog mjesečnog anuiteta, pa visina glavnog predmeta ugovora – novčanog iznosa koji je kreditor isplatio potrošaču, izravno ovisi o promjeni tečaja.

23. Sukladno navedenom to znači da prilikom sklapanja ugovora potrošaču moraju biti priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaj na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti, osobito, ukupnu cijenu svog zajma. To, uz ostalo, uključuje informiranje o tome da snosi rizik od pada valute od kojih ostvaruje dohodak, što može ugroziti mogućnost vraćanja zajma, s time da se pritom traži od pružatelja usluge da utvrdi moguće promjene tečaja i tim povezane rizike zajma u stranoj valuti.

24. Stoga je tuženiku kao instituciji koja se bavi kreditiranjem bila poznata ili trebala biti poznata izuzetna riskantnost ugovora s valutnom klauzulom CHF, ali je unatoč tome plasirao takve kredite potrošačima, koji su u pregovorima bili u podređenom položaju bez stvarne mogućnosti utjecaja na sadržaj ugovora, a još manje svjesni stvarnog rizika u koji se upuštaju uslijed propusta banke da ih valjano informira o svim potencijalnim scenarijima i rizicima koje primjena takvih odredaba može prouzročiti u odnosu na njihovu mogućnost financiranja mjesečnih anuiteta.

25. Materijalne posljedice nepoštenosti ugovorne odredbe propisane su u članku 16. stavku 1. Direktive 93/13, prema kojem države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača, a da ugovor u tim uvjetima i dalje obvezuje stranke ako je u stanju nastaviti važiti i bez tih nepoštenih odredbi.

26. Naglašavajući važnost ove odredbe i njezin položaj u sustavu zaštite potrošača Europski sud je naveo da je riječ o kogentnoj odredbi (odredbi s obvezujućim učinkom) koju, što više, valja smatrati normom ekvivalentnom nacionalnim pravnim pravilima kojima se štiti javni poredak (presuda EU broj C-488/11 od 30. svibnja 2013.).

27. Pritom nije dostatno da su odredbe tužitelju kao osobi prosječnog potrošača koja je razumno dobro informirana i razumno pažljiva i oprezna, kako to navodi tuženik, samo gramatički razumljive, nego i to da ekonomske posljedice te odredbe moraju biti jasne prosječnom potrošaču. Kad pročita tekst ugovora nije dovoljno da potrošač samo razumije da, primjerice, tečaj valute može varirati gore ili dolje, nego da stvarni učinci moraju biti jasni prosječnom potrošaču. Dakle, potrošač mora biti svjestan mogućnosti dizanja ili padanja vrijednosti strane valute, a taj rizik promjene tečaja mora biti jasan i potrošač mora biti jasno upoznat s time da snosi financijski teret tog rizika i to bez ograničenja. Stoga banka kao pružatelj usluge mora iznijeti moguće promjene deviznog tečaja i rizike svojstvene uzimanju zajma u stranoj valuti, pa potrošač mora imati stvarnu mogućnost upoznati se sa svim odredbama ugovora, jer pravodobna informacija pružena pri sklapanju ugovora o ugovornim odredbama i posljedicama navedenog sklapanja za potrošača je od temeljne važnosti kako bi donio odluku o tome hoće li se ugovorno vezati uz pružatelja usluge ili prodavatelja robe postupajući po odredbama koje je ovaj prethodno sastavio.

28. Tužene banke nisu na transparentan način informirale potrošače da je rizik intervalutarnih promjena u valutnoj klauzuli vezanoj za švicarski franak

neusporedivo veći u odnosu na rizik u valutnoj klauzuli vezanoj uz EUR i kod ove odredbe vrijedi presumpcija da se o njoj nije pregovaralo, jer suprotno tuženik nije dokazao. Smatra se da se o pojedinoj odredbi pojedinačno pregovaralo ako je potrošaču omogućeno da intervenira u unaprijed formulirani govor, a on to ne prihvati ili ako je potrošaču omogućeno da prihvati određenu odredbu ili ne, pa se onda smatra da je postojala mogućnost potrošača da utječe na sadržaj ugovora. Tuženik mora dokazati da je potrošač faktički mogao utjecati na sadržaj odredbe ugovora definiran od strane trgovca, s posljedicom da je trgovac pokazao spremnost promijeniti sadržaj odredbe, a što u konkretnoj situaciji nije slučaj.

29. Stoga, a kako su odredbe koje su se odnosile na valutnu klauzulu bile sastavni dio standardnog ugovora o kreditu unaprijed sastavljenog od tuženice, da se o tim odredbama s tužiteljem nije pojedinačno pregovaralo, da on nije imao utjecaj na njihov sadržaj, te da je tim odredbama, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, tužitelju kao potrošaču nametnuta obveza koju on objektivno nije mogao sagledati kao cjelinu u vrijeme sklapanja ugovora, iz čega proizlazi da takva ugovorna odredba uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama korisnika, slijedom čega je takva odredba ništava, sukladno odredbama navedenih zakona o zaštiti potrošača i rečene odluke povodom tužbe za kolektivnu zaštitu.

30. Tuženik u ovom postupku nije dokazao da je tužitelj kao potrošač i slabija ugovorna strana imala utjecaja na sadržaj ugovora u dijelu kojim je ugovorena valutna klauzula vezano uz valutu CHF, niti je dokazao da je tužitelja prije i tijekom sklapanja ugovora obavijestio te informirao o rizicima vezano uz valutu CHF ili pak parametrima o kojima ovisi promjena tečaja.

31. Slijedom navedenog, valjalo je utvrditi ništetnim odredbe predmetnog Ugovora o kreditu koje se odnose na promjenjivu kamatnu stopu i na valutnu klauzulu, te odlučiti kao u izreci pod točkama II i III.

32. Nadalje, u odnosu na istaknuti prigovor zastare, za navesti je da zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju nišetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1 ZOO-a, kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Podnošenjem tužbe za zaštitu kolektivnih interesa došlo je do prekida zastare te da zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka od trenutka pravomoćnosti odluke donesene u postupku za zaštitu kolektivnih interesa u skladu s odredbom čl. 241. ZOO-a.

33. Rukovodeći se objedinjenim pravnim shvaćanjem zauzetim na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022., koje pravno shvaćanje prihvaća i ovaj sud, da ako je ništetnost ustanovljena već u postupku zaštite potrošača, a što je slučaj u ovoj pravnoj stvari, tada zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku zaštite potrošača, neovisno od (naknadnog) utvrđenja ništetnosti sadržajno istovjetnih ugovornih odredbi kredita u CHF, odnosno kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u svakom pojedinom slučaju, a povodom individualnih parnica potrošača u kojoj se oni pozivaju na pravne učinke presude donesene u postupku kolektivne zaštite. Kako je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., u dijelu u kojem je utvrđena ništetnost ugovorne odredbe o kamatnoj stopi koja je promjenjiva sukladno odluci tuženice, postala pravomoćna 13. lipnja 2014., a u dijelu u kojem je utvrđena ništetnost ugovornih odredbi koje se odnose na ugovorenu valutnu klauzulu, 14. lipnja 2018., to je petogodišnji rok zastare propisan člankom 225. ZOO-a počeo teći

pravomoćnošću sudske odluke u kojoj je odlučeno o ništetnosti te ugovorne odredbe, odnosno 14. lipnja 2018. godine u odnosu na valutnu klauzulu, pa kako je tužba podnesena 06. lipnja 2023. godine, to je prigovor zastare neosnovan.

34. Naime, iako tužitelj tužbenim zahtjevom traži utvrđenje ništetnosti i odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, isti nije zatražio i isplatu zbog stečenog bez osnove temeljem ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, a koji zahtjev bi mu bio u zastari.

35. U odnosu na ništetnost odredbe o naknadi za obradu zahtjeva, odnosno tzv. ulaznoj naknadi, valja istaći kako je odlukom Suda Europske unije, presuda od 3. listopada 2019., Kiss i CIB Bank, C-620/17, ECLI:EU:C:2019:820, odlučeno je: „1. Čl. 4. st. 2. i čl. 5. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba treba biti jasno i razumljivo sastavljena ne nalaže da u odredbama ugovora o potrošačkom zajmu, poput onih u glavnom postupku - o kojima se nisu vodili pojedinačni pregovori i u kojima se točno utvrđuju iznosi troškova upravljanja zajmom i isplatne naknade na teret potrošača, njihova metoda izračuna i trenutak kada ih je potrebno platiti - također treba detaljno navesti sve usluge koje se pružaju u zamjenu za predmetne iznose. 2. Čl. 3. st. 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovorna odredba o naknadi za upravljanje zajmom, poput one u glavnom postupku - koja ne omogućava da se nedvojbeno utvrdi koje se konkretne usluge pružaju u zamjenu za te troškove - načelno ne uzrokuje na štetu potrošača, u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka proizašlima iz ugovora.“ Za napomenuti je da se pojedine direktive ne primjenjuju izravno u našem pravnom sustavu, već je iste potrebno implementirati pri čemu proizlazi da u vrijeme kada je sklopljen ugovor o kreditu, Republika Hrvatska nije bila članica Europske unije. Međutim, Sud EU ustanovio je u pravu EU načelo koje obvezuje sudove u državama članicama da interpretiraju interno pravo u svjetlu prava EU, te mu kroz interpretaciju pokušaju dati isto značenje i učinke kakvi bi nastali izravnom primjenom norme Zajednice, a sve u svrhu da europsko pravo bude djelotvorno ako se ciljevi europske integracije doista žele ostvariti.

36. U pogledu navedenoga Vrhovni sud Republike Hrvatske donio je u odluci Rev 673/2023 od 13. veljače 2024. sljedeći zaključak: „Sud ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita, uzrokovala suprotno načelu savjesnosti i poštenja znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (test nepoštenosti), u smislu odredbe čl. 81. st. 1. ZZP ne može temeljiti isključivo na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da trgovac (tuženik) nije dokazao stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita već je sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, dužan uzeti u obzir je li odredba jasna i lako razumljiva te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti) te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora te ostale ugovorne odredbe, sve u smislu odredbi čl. 81. st. 1. ZZP u svezi odredbi čl. 83. i 85. ZZP“.

37. U konkretnom slučaju utvrđeno je da tužiteljici kao korisniku kredita ugovorna odredba o plaćanju naknade za obradu kredita nije bila niti jasna niti lako razumljiva, a o istoj nije bilo mogućnosti pregovaranja.

38. Naime, na temelju uvida u sam ugovor koji prileži spisu, utvrđeno je da se radi o standardiziranom (tipskom) ugovoru. Odredbom čl. 295. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 35/05 i 41/08, dalje: ZOO) propisano je da su opći

uvjeti ugovora ugovorne odredbe sastavljene za veći broj ugovora koje jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržani u formuliranom (tipskom) ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva, a obvezuju ugovorne strane kao i posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru.

39. U odnosu na navod tuženika da se radi o odredbi koja je jasna, lako razumljiva i lako uočljiva, valja navesti da je tužitelj u smislu odredbe čl. 3. ZZP potrošač, odnosno, fizička osoba koja je navedeni Ugovor o kreditu sklopila u privatne svrhe, odnosno, u svrhu koja nije namijenjena njezinom zanimanju niti poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti, iz čega proizlazi da nema pravna znanja koja su potrebna da bi joj takva odredba bila jasna i lako razumljiva i to sve za razliku od tuženika, koji je sklapanju predmetnog Ugovora o kreditu, pristupio u okviru svoje djelatnosti.

40. Odredbom čl. 59. ZZP propisano je i da obavijest o financijskoj usluzi koja je predmet ugovora sadrži, među ostalim, opis osnovnih obilježja financijske usluge, ukupnu cijenu koju je potrošač dužan platiti za tu uslugu, uključujući sve poreze, pristojbe, naknade i ostale troškove, odnosno, kad točan iznos ukupne cijene nije moguće utvrditi, elemente za izračun ukupne cijene koji omogućavaju potrošaču da sam utvrdi cijenu.

41. S obzirom na navedeno, jasno je da se o odredbama akata kreditora koji reguliraju materiju kreditiranja, a koji su sadržani u samom Ugovoru po prirodi stvari niti ne može pojedinačno pregovarati, pa je logično da se nije moglo pojedinačno pregovarati niti o spornoj odredbi Ugovora.

42. Člankom 81. Zakona o zaštiti potrošača propisano je: (1) Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. (2) Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. (3) Činjenica da se o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovaralo ne utječe na mogućnost da se ostale odredbe tog ugovora ocijene nepoštenima, ako cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da se radi o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca. (4) Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati.

43. Iz stipulacije sporne odredbe (čl. 11.3. Ugovora) koja je standardna, evidentno je da se o sadržaju sporne odredbe nije pojedinačno pregovaralo s tužiteljicom niti je ona obaviještena za koje nastale troškove se naknada odnosi, a pri tome tuženik na kojem je teret dokazivanja nije dokazao suprotno da se s tužiteljicom o spornoj odredbi pregovaralo, niti je u tom pravcu predlagao dokaze, pa se stoga u smislu odredbe čl. 81. st. 1. i 2. ZZP-a radi o nepoštenoj ugovornoj odredbi koja je suprotna načelu savjesnosti i poštenja i koja stvara znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice koji ima svojstvo potrošača.

44. Naime prema odredbi čl. 87. st. 1. ZZP-a smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj, a što

proizlazi u ovom konkretnom predmetu iz zaključenog Ugovora o kreditu pa je stoga takva odredba ništetna ugovorna odredba.

45. Članak 84. ZZP/03 navodi da nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Stoga nadzor nepoštenosti može biti ograničen u skladu s navedenim člankom 84. ZZP/03 samo ako se odredba kojom se od potrošača zahtijeva plaćanje naknade za obradu kredita odnosi na neku od dviju u tom članku navedenih kategorija. Ugovorne odredbe koje su obuhvaćene pojmom "predmet ugovora" trebaju se shvatiti kao one odredbe koje utvrđuju bitne činidbe tog ugovora koje ga kao takve određuju. Nasuprot tomu, odredbe koje su akcesornog značaja u usporedbi s onima koje definiraju samu bit ugovornog odnosa ne mogu biti obuhvaćene tim pojmom. Točan doseg pojmova "predmet ugovora" i "cijena" u smislu članka 84. ZZP/03 ne mogu se odrediti pojmom "ukupni troškovi kredita za potrošača" pa se naknada za obradu i odobrenje kredita ne može se smatrati bitnom činidbom ugovora o kreditu samo zato što je uključena u njegove ukupne troškove. Uzimajući u obzir prirodu predmetnog ugovora te njegov pravni i činjenični kontekst, imajući na umu da je riječ o dugoročnom kreditu s promjenjivom redovnom kamatnom stopom kao i činjenici da je riječ o obvezi koja se plaća prije korištenja kredita, prema pravnom shvaćanju ovog suda, nije riječ o odredbi koja utvrđuje bitnu činidbu korisnika kredita, niti je riječ o elementu ugovora o kreditu koji definira bit tog ugovornog odnosa.

46. Osim toga, tekst članka 84. ZZP/03 treba tumačiti na način da se druga kategorija odredbi, čija se eventualno nepoštena priroda ne može ocijeniti ("cijena"), odnosi samo na primjerenost predviđene cijene ili naknade i usluge ili robe koju treba zauzvrat isporučiti, a razlog za to izuzimanje leži u činjenici da ne postoji nikakva tablica ili pravni kriterij koji bi mogli dati okvir i smjer provjeri te primjerenosti. Ugovorne odredbe o naknadi koju potrošač duguje davatelju kredita ili koje utječu na stvarnu cijenu koju potrošač mora potonjem platiti stoga načelno nisu obuhvaćene tom drugom kategorijom odredbi, osim u pogledu pitanja je li iznos ugovorom utanačene naknade ili cijene u skladu s uslugom koju je tuženi kreditor zauzvrat pružio. Međutim, u ovom se predmetu navodna nepoštenost odredbi o naknadi za obradu i odobrenje kredita ne tiče odnosa između iznosa naknade za obradu i odobrenje kredita te zauzvrat pruženih usluga. Stoga, a imajući na umu sve navedeno, odredba članka 2. Ugovora o kreditu nije izuzeta iz ocjene poštenosti.

47. U okviru te ocjene, potrebno je, u skladu s člankom 81. stavkom 1. ZZP/03, ispitati moguće nepoštovanje načela savjesnosti i poštenja i postojanje eventualne značajne neravnoteže na štetu potrošača. Prilikom ocjene je li sporna ugovorna odredba poštena, sud je uz primjenu članka 83. ZZP/03 uzeo u obzir narav usluge na koju se ugovor odnosi (predmet ugovora) u vrijeme kad je ugovor sklopljen, sve popratne okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora i sve ostale odredbe tog ugovora.

48. Kada je riječ o pitanju je li poštovano načelo savjesnosti i poštenja iz članka 81. stavak 1. ZZP/03, odlučno je ocijeniti bi li tuženik, pod uvjetom da je na pošten i pravedan način poslovao s tužiteljem, mogao razumno očekivati da bi takva ugovorna odredba bila prihvaćena da se o njoj pojedinačno pregovaralo. Imajući na umu da ni informativni leci, a ni sama ugovorna odredba članka 2., ne sadrže nikakvih podataka o stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima na koje se ona odnosi, ne može se zaključiti da je tuženik mogao razumno očekivati da bi tužitelj pristao na tu odredbu u pojedinačnim pregovorima.

49. Nadalje, sve i da se uzme da je u pitanju razumljiva i određena odredba, može se zaključiti da je tužitelj, nakon upoznavanja s tom odredbom, mogao steći uopćena saznanja o ekonomskim posljedicama koje iz te odredbe za njega proizlaze, međutim, to ne znači da je ista odredba poštena.

50. Kada je riječ o ispitivanju mogućeg postojanja znatnije neravnoteže, ono se ne može ograničiti na kvantitativno ekonomsko ocjenjivanje koje se temelji na usporedbi ukupnog iznosa transakcije na koju se ugovor odnosi, s jedne strane, i troškova koji na temelju sporne odredbe terete potrošača, s druge strane. Naime, značajna neravnoteža može proizlaziti iz same činjenice da dovoljno ozbiljno oštećuje pravni položaj u koji je, na temelju primjenjivih zakonskih odredbi, stavljen potrošač kao stranka predmetnog ugovora u obliku nametanja dodatne obveze koja nije predviđena dispozitivnim zakonskim pravilima.

51. Odredbe članaka 1021. do 1024. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 – dalje: ZOO) ne predviđaju plaćanje naknade za obradu i odobrenje kredita, a takva obveza nije predviđena niti tada važećim Zakonom o bankama. Drugim riječima, iako nije bilo zabranjeno, niti na drugi način ograničeno, ugovaranje odredbe o naknadi za obradu i odobrenje kredita, nepovoljno je utjecalo na pravni položaj tužitelja kao potrošača u odnosu na onaj položaj koji je bio predviđen u dispozitivnom nacionalnom pravu.

52. Slijedom navedenog, a kako je utvrđeno da je nepoštena, pa time i nišetna odredba čl. 11.3. Ugovora o kreditu, kojim je ugovorena naknada za obradu kredita, to je valjalo tužbeni zahtjev tužitelja u tom dijelu usvojiti i odlučiti kao u izreci pod točkom IV.

53. Istaknuti prigovor zastare za navedeni zahtjev također nije osnovan. Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odnosu na početak tijeka zastare je na svojoj sjednici od 30. siječnja 2020. donio zaključak Broj: Su-IV-47/2020 kojim je određeno da zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti drugoj sve ono što su primile na temelju nišetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 155/23, dalje: ZOO), kao posljedica utvrđenja nišetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena nišetnost ugovora. Budući da je ovom odlukom utvrđena nišetnost prijeporne ugovorne odredbe, to će tek njezinom pravomoćnosti početi teći zastarni rok.

54. Prema odredbi čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO) u slučaju nišetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protiv vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Zahtjev za vraćanje primljenog po osnovi nišetne ugovorne odredbe pravno se smatra zahtjevom za vraćanje stečenog bez osnove iz čl. 1111. ZOO. Sudsko utvrđenje nišetnosti odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takve odredbe nije bilo. Utvrđenjem ugovorne odredbe nišetnom potrošač stječe subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba nišetna.

55. Radi utvrđivanja visine potraživanja provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku Darku Prpiću, koji je u svom nalazu i mišljenju naveo da

ukupna razlika s osnove valutne klauzule između anuiteta prema obračunu banke po prodajnom tečaju kreditora važećem na dan plaćanja u odnosu na anuitete prema obračunu banke po kupovnom tečaju kreditora važećem na dan isplate kredita, za sve anuitete za koje je Nalazom utvrđen više plaćeni iznos, iznosi 36.969,40 kn, odnosno eurska protuvrijednost iznosi 4.906,55 EUR. Iznos naknade za obradu kredita naplaćen je prilikom isplate kredita na dan 1.12.2006.g. i iznosi 474,40 CHF, odnosno kunska protuvrijednost iznosi 2.154,01 kn, odnosno po fiksnom tečaju eura (1 EUR = 7,53450 HRK) iznosi 285,89 EUR. Navedeno je razvidno iz Otplatni plan (dostavljen u postupku vještačenja) gdje je naveden iznos jednokratne naknade od 474,40 CHF.

56. Povodom prigovora tuženika proveden je dokaz saslušanjem stalnog sudskog vještaka, koji je u svom nalazu i mišljenju naveo da u cijelosti ostaje kod danog pisanog nalaza i mišljenja. U odnosu na podnesak tuženika se očituje da je kredit bio otkazan 03. travnja 2000.g. te da je isti otkazan zbog neurednog plaćanja te je pisanim putem zatražio dostavu dokumentacije tuženika iz koje su razvidna sva zaduženja za kamate i glavicu te plaćanja tužitelja. Tuženik je dostavio dokument na kojem je evidentirao da je sa 05. prosinca 2013. godine saldo potraživanja „0“ te je prilikom izrade nalaza i mišljenja obveze za preostalu glavicu kredita po otkazu ugovora o kreditu i neplaćene anuitete prije otkaza ugovora o kreditu uzeo u obzir za izračun valutne klauzule da je sa 05. prosinca 2013. godine podmirena obveza te posljedično izračunao razliku valutne klauzule. U odnosu na izračun banke se ne može točno očitovati zašto banka uzima iznos uplata od cca 120.000,00 kn koje najvjerojatnije u sebi ne sadrži uplatu od dana 05. prosinca 2013. godine.

57. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka, obzirom je isti izrađen objektivno, jasno i stručno, na temelju relevantne dokumentacije te je stalni sudski vještak svojim usmenim očitovanjem otklonio prigovore tuženika.

58. Iz toga nadalje proizlazi da je tuženik u obvezi vratiti tužitelju preplaćene iznose anuiteta i to kao razliku između iznosa koji su plaćeni na temelju obračuna promjene valute i iznosa obračunatog prema tečaju CHF na dan isplate ugovora te iznos plaćene naknade za obradu kredita, odnosno tzv. ulazne naknade.

59. Kako je visina tužbenog zahtjeva utvrđena na temelju nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka, to je isti valjalo prihvatiti i temeljem odredbi čl. 323. st. 1., čl. 1111. st. 1., čl. 1115. i čl. 29. ZOO-a odlučiti kao u izreci pod točkama V i VI.

60. Odluka o zateznim kamatama temelji se na odredbi čl. 1115. ZOO-a i čl. 29. st. 2. ZOO-a, a iste su dosuđene od dana kada je tužitelj obavio plaćanje više zaračunatih iznosa na ime redovnih kamata, s obzirom da je tuženik kao ugovorna strana bio dužan prilikom promjene kamatnih stopa rukovoditi se načelom savjesnosti i poštenja, a što nije učinio iako je toga morao biti svjestan, pa mu je u svakom slučaju od trenutka svake pojedine uplate u većem iznosu od ugovorenog moralo biti poznato da mu taj više plaćeni iznos ne pripada.

61. Odluka o parničnom trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. u svezi s čl. 155. ZPP-a. Tužiteljici je priznat trošak zastupanja po punomoćniku odvjetniku u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika i zatraženom trošku i to za sastav tužbe prema Tbr. 7. toč. 1. – 200,00 eur, za sastav podnesaka od 27.03.2024.g. i 22.04.2025.g. prema Tbr. 8. toč. 1. po 200,00 eur, za sastav podneska od 23.02.2024.g. prema Tbr. 8. toč. 4. – 50,00 eur, te za zastupanje na ročištima 23.10.2024.g., 10.12.2025.g. i 23.04.2026.g. prema Tbr. 9. toč. 1. po 200,00 eur, što ukupno iznosi 1.250,00 eur, a uvećano za trošak PDV-a prema Tbr. 46. u iznosu od 312,50 eur ukupno iznosi 1.562,50 eur. Navedenom iznosu

pribrojen je trošak vještačenja u iznosu od 200,00 eur, tako da trošak tužiteljice iznosi 1.762,50 eur.

62. Stoga je odlučeno kao u izreci pod točkom VII.

U Zagrebu, 27. svibnja 2026. godine

Sudac:
Vanesa Brizić Bahun

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana, a koji rok se računa:

- od dana održavanja ročišta na kojem se presuda objavljuje, ukoliko je stranka uredno obaviještena o ročištu za objavu, bez obzira da li je na isto pristupila, odnosno

- od dana primitka prijepisa presude, ukoliko stranka nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje.

Žalba se podnosi pisano, u četiri istovjetna primjerka, putem ovog suda Županijskom sudu.

Broj zapisa: **9-30888-9a1ff**

Kontrolni broj: **0a428-acb57-ac3dc**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski građanski sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.